

Handleiding ondersteuning voor geïnterneerde en gedetineerde personen met een (vermoeden van) handicap

Directe financiering geïnterneerden, opnames forensische VAPH-unit en
andere vormen van ondersteuning

Versie: 12 oktober 2021

Inhoud

1	INLEIDING	3
2	DIRECT GEFINANCIERDE ONDERSTEUNING VOOR GEÏNTERNEERDE PERSONEN MET EEN HANDICAP BIJ EEN VERGUNDE ZORGAANBIEDER	3
2.1	Doelgroep	3
2.2	Aanvraag tot directe financiering.....	4
2.3	Bemiddeling	5
2.4	Registratie van zorgaanbieders.....	5
2.5	Aanvraag tot registratie voor direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap	6
2.6	Subsidiëring.....	6
2.7	Individuele dienstverleningsovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst en registratie in de geïntegreerde registratietool (GIR).....	7
2.8	Mogelijkheid om de directe financiering geïnterneerden geleidelijk op te starten	8
2.9	Woon- en leefkosten	9
2.10	Einde van de direct gefinancierde ondersteuning	9
2.10.1	Recentere vraag directe financiering geïnterneerden.....	9
2.10.2	Recentere vraag voor opname in een forensische VAPH-unit	9
2.10.3	Terbeschikkingstelling PVB.....	9
2.10.4	Overlijden.....	9
2.10.5	Stopzetting individuele dienstverleningsovereenkomst.....	9
2.10.6	Definitieve invrijheidsstelling	10
2.11	Crisisopname en time-out.....	10
2.12	Vervolgtraject persoonsvolgend budget	10
2.13	Terbeschikkingstelling persoonsvolgend budget na directe financiering geïnterneerden	11
3	UNITS VOOR GEÏNTERNEERDEN / FORENSISCHE VAPH-UNITS	11
3.1	Regelgeving en erkenning.....	11
3.2	Doelgroep	12
3.3	Aanvraagprocedure voor ondersteuning door een forensische VAPH-unit	12
3.4	Opdracht van de forensische VAPH-units.....	13
3.5	Erkenning	13
3.6	Subsidiëring.....	13
3.7	Registratie en jaarverslag	14
3.8	Woon- en leefkosten	14

3.9	Mogelijkheid om geleidelijk op te starten in een forensische VAPH-unit.....	14
3.10	Uitstroom uit de forensische VAPH-units.....	14
3.11	Terbeschikkingstelling persoonsvolgend budget na verblijf in een forensische VAPH-unit.....	15
3.12	Definitieve invrijheidsstelling.....	16
3.13	Stopzetting goedkeuring opname in een forensische VAPH-unit.....	16
4	STOPZETTING VAN DE AANVRAAG, TOEWIJZING EN TERBESCHIKKINGSTELLING VAN EEN PERSOONSVOLGEND BUDGET (PVB)	17
4.1	Geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in de gevangenis, een FPC of een erkende afdeling psychiatrie	17
4.2	Geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in een forensische VAPH-unit.....	17
5	ANDERE VORMEN VAN ONDERSTEUNING VOOR GEÏNTERNEERDE EN GEDETINEERDE PERSONEN MET EEN (VERMOEDEN VAN) HANDICAP	17
5.1	Projecten voor personen met een handicap in de gevangenis.....	18
5.1.1	Regelgeving	18
5.1.2	Doelgroep.....	18
5.1.3	Opdracht	18
5.1.4	Programmatie en erkenning.....	19
5.1.5	Bijdrage van de persoon met een handicap.....	19
5.1.6	Registratie van output	19
5.1.7	Subsidiëring	19
5.2	Rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH).....	19
5.3	Persoonsvolgend budget (PVB).....	19
6	Contactgegevens.....	20

1 INLEIDING

Sinds 15 januari 2019 is de procedure directe financiering voor geïnterneerde personen met een handicap van kracht. Die procedure is in het leven geroepen om een aangepaste ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap te voorzien. Bovendien wil men via die procedure de doorstroom van deze doelgroep uit de gevangenissen, forensische psychiatrische centra (FPC), specifiek erkende afdelingen binnen de psychiatrische centra en de forensische VAPH-units faciliteren. Op deze manier wil men tegemoet komen aan de nood van de geïnterneerde personen met een handicap die in een onaangepaste setting verblijven en hen aangepaste zorg en ondersteuning bieden.

Al veel langer bestaan de forensische VAPH-units binnen het VAPH-ondersteuningslandschap voor geïnterneerde personen met een handicap. Ook andere ondersteuningsvormen zoals de specifieke dagbestedingsprojecten binnen de gevangismuren, rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) en het systeem van persoonsvolgende financiering behoren tot de mogelijkheden van geïnterneerde én gedetineerde personen met een (vermoeden van) handicap, mits zij aan de juiste voorwaarden voldoen.

In deze handleiding zetten we de verschillende ondersteuningsvormen met hun specifieke regels en procedures op een rij. Hiermee beogen we een globaal overzicht van wat er bestaat voor geïnterneerde en gedetineerde personen met een (vermoeden van) handicap.

Deze handleiding is een bundeling van alle beschikbare informatie uit (hoofdzakelijk) de volgende regelgeving en infonota's over geïnterneerde en gedetineerde personen met een (vermoeden van) handicap:

- Besluit van de Vlaamse Regering over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis, en van units voor geïnterneerden (24/11/2017)
- Besluit van de Vlaamse Regering over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerden personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders (14/12/2018)
- Ministerieel besluit betreffende de registratie van vergunde zorgaanbieders die zorg en ondersteuning bieden aan geïnterneerde personen met een handicap (16/01/2019)
- Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van een aantal besluiten van de Vlaamse Regering over de ondersteuning van personen met een handicap (BVR Mozaïek 5, 05/03/2021)
- Infonota Directe financiering voor geïnterneerden met een handicap: wijze van registratie van de vergunde zorgaanbieder (INF/AFZ/18/40)
- Infonota Ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap via directe financiering (INF/ATH/19/01)
- Infonota BVR Mozaïek 5 (INF/21/37): meer bepaald hoofdstukken 10, 12 en 14 uit deze infonota

2 DIRECT GEFINANCIERDE ONDERSTEUNING VOOR GEÏNTERNEERDE PERSONEN MET EEN HANDICAP BIJ EEN VERGUNDE ZORGAANBIEDER

2.1 Doelgroep

Een persoon kan gebruik maken van deze ondersteuning als hij aan volgende voorwaarden voldoet:

- geïnterneerd zijn,
- door het VAPH erkend zijn als persoon met een handicap en uitgesloten zijn van art. 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27/11/2015 over de indiening en de afhandeling van de aanvraag van een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over de terbeschikkingstelling van dat budget (enkelvoudige psychiatrische aandoening),
- uitstromen uit een gevangenis, een forensisch psychiatrisch centrum (FPC), een specifiek erkende afdeling binnen de psychiatrische centra of een forensische VAPH-unit,
- behoefte hebben aan handicapspecifieke ondersteuning (ongeacht de benodigde ondersteuningsvorm en -intensiteit) en forensische know how,
- een positieve beslissing van het VAPH hebben omtrent toegang tot direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerden.

2.2 Aanvraag tot directe financiering

De aanvraag voor ondersteuning via directe financiering bij een door het VAPH geregistreerde vergunde zorgaanbieder wordt door de aanvrager of bewindvoerder per post ingediend bij het [Provinciaal Kantoor van het VAPH](#), afhankelijk van het domicilie van de aanvrager. De aanvraag wordt mede ondertekend door de directeur van de gevangenis of de verantwoordelijke van de zorg van het FPC, de specifiek erkende afdeling binnen het psychiatrisch centrum of de forensische VAPH-unit, afhankelijk van de setting waarin de aanvrager verblijft.

De aanvraag tot directe financiering omvat volgende documenten:

- het [aanvraagformulier](#): naast de identificatiegegevens van de betrokken persoon met een handicap, en eventueel van de wettelijk vertegenwoordiger(s), duidt men in dit formulier aan dat men gebruik wil maken van direct gefinancierde ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder en volgens welke ondersteuningsmodule,
- een recent en gemotiveerd verslag met risico-inschatting, opgemaakt door de betrokken professionals uit de setting waar de persoon met een handicap op het ogenblik van de aanvraag verblijft,
- een verblijfsattest: een document waaruit de verblijfplaats van de geïnterneerde persoon met een handicap blijkt; dit document moet door de professionals uit de setting ondertekend worden. Uit het verblijfsattest moet blijken dat de persoon voltijds residentieel verblijft in de setting. Voor de psychiatrische afdelingen vragen we ook om de naam van de specifieke afdeling waar de geïnterneerde verblijft op te nemen op het verblijfsattest.

Als de bovenstaande voorwaarden niet zijn voldaan (bv. ontbrekend document, ontbrekende handtekening, ...) heeft de aanvrager een maand de tijd om de aanvraag te vervolledigen. Die termijn begint te lopen vanaf de dag dat het VAPH de informatie heeft opgevraagd. Wordt de gevraagde informatie niet tijdig bezorgd of wordt de aanvraag niet tijdig vervolledigd, dan wordt de aanvraag stopgezet.

Is de geïnterneerde persoon nog niet erkend door het VAPH als persoon met een handicap, dan moet module A opgesteld worden door een erkend multidisciplinair team (MDT) zodat de handicap geobjectiveerd kan worden. Het VAPH kan ook altijd op eigen initiatief een module A opvragen. De modules B en C (de objectivering van de zorgzwaarte en de checklist prioritering) hoeven in het kader van deze procedure (nog) niet aangereikt te worden door het MDT.

Voor dag- en woonondersteuning zijn er twee modules voorzien. De module 'dag- en woonondersteuning +' kan worden toegewezen indien in het verslag (zie verder) één van de volgende situaties is aangetoond:

- de geïnterneerde persoon heeft voltijds dag- en woonondersteuning nodig, er moet voortdurend iemand aanwezig zijn en er moet toezicht uitgeoefend worden binnen gehoorsafstand;
- de geïnterneerde persoon heeft voltijds dag- en woonondersteuning nodig, er moet voortdurend iemand aanwezig zijn zonder dat die persoon voortdurend toezicht moet uitoefenen en de persoon heeft dagelijks ondersteuning nodig op de meeste levensdomeinen, voornamelijk in de vorm van inhoudelijke of praktische begeleiding van een deel van de activiteit.

De geldigheidsduur van de aanvraag wordt beperkt tot maximaal 1 jaar. Als een jaar na aanvraagdatum geen instroom gerealiseerd werd (omwille van geen geschikte vergunde zorgaanbieder), dan vervalt de aanvraag en kan later eventueel een nieuwe aanvraag ingediend worden. Er wordt dan vanuit het VAPH een stopzettingsbrief verstuurd.

Vooraleer een aanvraag wordt ingediend, gebeurt er best een toets tussen de instantie (verantwoordelijke zorg of directeur) van waaruit de cliënt wil uitstromen en de regiocoördinator van het VAPH, waarbij de regiocoördinator VAPH een eerste inschatting maakt of de betrokkene in aanmerking komt voor de directe financiering van het VAPH. We zien dit als een soort vooronderzoek, via een telefonisch contact.

Het budget dat beschikbaar is voor directe financiering van geïnterneerde personen met een handicap is gelimiteerd. Het VAPH rangschikt de aanvragen op aanvraagdatum en uur. De eerste aanvragen komen bijgevolg eerst in aanmerking voor direct gefinancierde ondersteuning. Wanneer de geïnterneerde persoon met een handicap een goedkeuring voor directe financiering ontvangt van het VAPH, betekent dit automatisch dat er budget voorzien is en kan men op zoek gaan naar een vergunde zorgaanbieder.

2.3 Bemiddeling

De lijst met geregistreerde vergunde zorgaanbieders directe financiering voor geïnterneerden is op te vragen bij het VAPH via internering@vaph.be.

Als de persoon met een handicap met een goedkeuring voor directe financiering moeilijkheden ervaart bij het vinden van een vergunde zorgaanbieder kan hij aan het VAPH [intensieve bemiddeling](#) vragen (bemiddeling@vaph.be). Het VAPH kan vervolgens een goedkeuring voor casemanagement en/of collectieve bemiddeling geven. In het kader van de regelgeving voor geïnterneerden moet men echter niet voldoen aan de voorwaarde 'intensieve bijstand van een bijstandsorganisatie' en moet men de bijstandsorganisatie niet uitnodigen voor de collectieve bemiddeling.

Met vragen omtrent bemiddeling kan u terecht bij de regiocoördinatoren van het VAPH.

2.4 Registratie van zorgaanbieders

De directe financiering voor geïnterneerden kan enkel ingezet worden bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders die zich hiertoe bij het VAPH registreren. Enkel voorzieningen die aan bepaalde specifieke vereisten inzake expertise en/of infrastructuur voldoen, zullen via directe financiering geïnterneerden kunnen ondersteunen. Deze voorwaarden zijn regelgevend verankerd.

De vergunde zorgaanbieders moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

- geregistreerd zijn bij het VAPH (zie [aanvraagformulier registratie](#)),

- bereid zijn om op maat te werken met een forensische doelgroep,
- beschikken over forensische expertise en opleidingen volgen in functie van de ondersteuning van een forensische doelgroep,
- sectoraal en intersectoraal afstemmen met andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de geïnterneerde personen,
- instaan voor opvolging en nazorg van het zorgtraject van de betrokken geïnterneerde personen.

De vergunde zorgaanbieders die woon- en/of dagondersteuning willen aanbieden moeten naast deze voorwaarden ook voldoen aan de voorwaarde dat ze afhankelijk van de module van ondersteuning die zij willen bieden, beschikken over een aangepaste infrastructuur of bereid zijn op korte termijn de nodige infrastructurele aanpassingen te doen.

2.5 Aanvraag tot registratie voor direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap

De vergunde zorgaanbieder kan een aanvraag bij het VAPH indienen om zich te registreren voor een of meer ondersteuningsmodules. Er kan hiervoor gebruik gemaakt worden van het geëigend [aanvraagformulier](#) dat terug te vinden is op de website van het VAPH. Het formulier moet ingevuld en ondertekend bezorgd worden aan het VAPH via internering@vaph.be. Het VAPH zal de aanvraag onderzoeken op volledigheid en keurt de registratie goed als aan alle voorwaarden is voldaan. Het VAPH verstuurt de beslissingsbrief omtrent de aanvraag tot registratie per e-mail aan de vergunde zorgaanbieder. De registratie heeft standaard een geldigheidsduur van vijf jaar.

Deze registratie verplicht de vergunde zorgaanbieder niet tot het effectief bieden van ondersteuning aan een geïnterneerde. Met het eerder vernoemde formulier kan de zorgaanbieder op ieder ogenblik vragen om zijn registratie te wijzigen. Elke wijziging in de registratie moet binnen de maand aan het VAPH gemeld worden. Het kan bijvoorbeeld gaan om het aanpassen van ondersteuningsmodules of vestigingsplaatsen. Als een vergunde zorgaanbieder een persoon via direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerden wenst te ondersteunen, moet de vergunde zorgaanbieder beschikken over een goedkeuring van het VAPH voor de desbetreffende module alvorens hiervoor een individuele dienstverleningsovereenkomst kan afgesloten worden.

2.6 Subsidiëring

De middelen om de directe financiering van de ondersteuning voor geïnterneerde persoon met een handicap te betalen, komen net zoals de middelen voor de forensische VAPH-units, uit het apart 'budget geïnterneerde personen met een handicap'. Dit budget wordt centraal beheerd door het VAPH. Er wordt op regelmatige basis rapportering voorzien.

Het VAPH voorziet in een subsidie per (ondersteunings-)module, uitgedrukt in personeelspunten en werkingsmiddelen. De verschillende modules kunnen niet met elkaar worden gecombineerd en de subsidie wordt pro rata aangepast aan de duur van de begeleidingsovereenkomst in de geïntegreerde registratietool (GIR).

De subsidiëring per ondersteuningsmodule bedraagt op jaarbasis:

	personeelspunten	werkingsmiddelen
individuele ondersteuning	19,2504	€ 1.434,04
dagondersteuning	37,8132	€ 2.816,87
woonondersteuning	48,1260	€ 3.585,11
dag- en woonondersteuning	61,8762	€ 4.609,42
dag- en woonondersteuning +	79,7516	€ 5.941,04

De subsidiëring verloopt op dezelfde wijze als de subsidiëring van andere diensten die werken met personeelspunten en werkingsmiddelen.

Personeelspunten (niet werkingsmiddelen) kunnen doorgegeven worden via het systeem van voorschotten en afrekeningen.

Maximaal 3% van de personeelspunten kan omgezet worden in bijkomende werkingsmiddelen tegen een bedrag per personeelspunt.

Het VAPH subsidieert de werkingsmiddelen als aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is voorafgaand overleg gepleegd over de aanwending van het bedrag met het collectieve overlegorgaan,
- Er is collectieve inspraak geweest, en er heeft overleg plaatsgevonden met de werknemersvertegenwoordiging, en er is aan die overlegkanalen transparantie geboden over de aanwending van de werkingsmiddelen.

Op verzoek van het agentschap bewijst de vergunde zorgaanbieder het resultaat van het overleg met het collectieve overlegorgaan of de collectieve inspraak en het overleg met de werknemersvertegenwoordiging.

2.7 Individuele dienstverleningsovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst en registratie in de geïntegreerde registratietool (GIR)

Van zodra er een vergunde zorgaanbieder gevonden is om de nodige ondersteuning te bieden, de opnamedatum gekend is en de Kamer voor de Bescherming van de Maatschappij (KBM) een invrijheidsstelling op proef heeft uitgesproken, communiceert de setting waar de geïnterneerde persoon

met een handicap verblijft of de vergunde zorgaanbieder waar de persoon in kwestie kan instromen de volgende gegevens aan het VAPH via internering@vaph.be:

- naam en/of dossiernummer van de persoon met een handicap,
- naam en SE-nummer van de vergunde zorgaanbieder waar de oplossing gevonden werd,
- opnamedatum.

Op basis van die informatie checkt het VAPH of de vergunde zorgaanbieder over de juiste module directe financiering beschikt. Vervolgens maakt het VAPH een beslissingsbrief opstart directe financiering geïnterneerden op en mailt deze aan de geïnterneerde, zijn wettelijk vertegenwoordiger(s), de setting waar de geïnterneerde verbleef en de vergunde zorgaanbieder waar de geïnterneerde wordt opgenomen. Deze brief is ook steeds raadpleegbaar via mijn.vaph.be.

Nadat de goedkeuring verleend is, kan de geïnterneerde persoon met een handicap of zijn vertegenwoordiger(s) een individuele dienstverleningsovereenkomst afsluiten met de geregistreerde vergunde zorgaanbieder en kan de vergunde zorgaanbieder een begeleidingsovereenkomst in de GIR registreren.

Per persoon met een handicap zal er één begeleidingsovereenkomst in de GIR geregistreerd kunnen worden: via het tabblad "Projecten/ODB/NAH" – "Begeleiding geïnterneerde". Meer informatie omtrent het registreren van de begeleidingsovereenkomst, leest u in de handleiding van de GIR: [Handleiding geïntegreerde registratietool \(GIR\) | VAPH](#).

De vergunde zorgaanbieder die de begeleidingsovereenkomst registreert, kan samenwerken met andere vergunde zorgaanbieders (erkend voor directe financiering geïnterneerden) om de nodige ondersteuning te realiseren. Als de zorg en ondersteuning door verschillende geregistreerde vergunde zorgaanbieders zal worden verleend, sluiten zij hiervoor een samenwerkingsovereenkomst. Daarin wordt vastgesteld met welke vergunde zorgaanbieder de individuele dienstverleningsovereenkomst wordt afgesloten en op welke wijze de personeelspunten worden verdeeld over de verschillende vergunde zorgaanbieders. Het staat de samenwerkende vergunde zorgaanbieders vrij om via de mogelijkheden die de regelgeving en de GIR biedt, de middelen te verdelen (bv. door het doorgeven van personeelspunten).

Wanneer de ondersteuning wijzigt (stopzetting ondersteuning, terugkeer beveiligde setting, verhuis naar andere VZA, ...), wordt dit zo snel als mogelijk via mail (internering@vaph.be) gemeld.

2.8 Mogelijkheid om de directe financiering geïnterneerden geleidelijk op te starten

Voor een aantal geïnterneerden is de overstap van de beveiligde setting (gevangenis, FPC, specifiek erkende afdeling binnen het psychiatrisch centrum, forensische VAPH-unit) naar de geregistreerde vergunde zorgaanbieder een (te) grote en (te) bruuske stap. Daarom is het mogelijk om, voor een periode van maximaal 3 maanden, de combinatie tussen verblijf in de beveiligde setting en opstart directe financiering bij een geregistreerde vergunde zorgaanbieder te maken. Op die manier kan de geïnterneerde geleidelijk wennen aan zijn nieuwe leefomgeving en ondersteuning.

De geïnterneerde kan bijvoorbeeld al starten met dagondersteuning via de directe financiering, maar 's nachts nog terugkeren naar de beveiligde setting. Geleidelijk (en binnen de 3 maanden) zal hij dan bijvoorbeeld overstappen naar volledige dag- en woonondersteuning via directe financiering.

2.9 Woon- en leefkosten

De ondersteuning via de directe financiering voor geïnterneerden wordt betaald door het VAPH, maar de geïnterneerde persoon met een handicap staat zelf in voor zijn woon- en leefkosten.

2.10 Einde van de direct gefinancierde ondersteuning

Er zijn verschillende situaties die leiden tot een stopzetting van de directe financiering voor geïnterneerden (vraag en/of begeleidingsovereenkomst directe financiering). We geven een overzicht:

2.10.1 Recentere vraag directe financiering geïnterneerden

Wanneer er een nieuwe aanvraag directe financiering voor geïnterneerden wordt ingediend voor een persoon met een handicap die reeds eerder een aanvraag directe financiering indiende of zelfs over een goedkeuring directe financiering beschikt, wordt de oudere vraag directe financiering stopgezet.

Bedoeling is om slechts 1 actuele vraag per persoon te behouden.

2.10.2 Recentere vraag voor opname in een forensische VAPH-unit

Wanneer er een recentere aanvraag tot opname in een forensische VAPH-unit wordt ingediend voor een persoon met een handicap die eerder een aanvraag directe financiering indiende of zelfs over een goedkeuring directe financiering beschikt, wordt de oudere vraag directe financiering stopgezet.

Bedoeling is om slechts 1 actuele vraag per persoon te behouden.

2.10.3 Terbeschikkingstelling PVB

Als er een persoonsvolgend budget (PVB) ter beschikking wordt gesteld, stopt de directe financiering met onmiddellijke ingang. Dit om dubbele subsidiëring (reservering PVB) tegen te gaan. Als het PVB lager is dan de subsidiëring van de module directe financiering, zal de vergunde zorgaanbieder wel voor twee extra maanden het verschil in budgethoogte uitbetaald krijgen bij de eindafrekening.

2.10.4 Overlijden

Bij overlijden van de persoon met een handicap wordt de begeleidingsovereenkomst en de vraag directe financiering met onmiddellijke ingang stopgezet. De vergunde zorgaanbieder krijgt wel nog twee maanden opzegvergoeding uitbetaald.

2.10.5 Stopzetting individuele dienstverleningsovereenkomst

De subsidiëring van de vergunde zorgaanbieder eindigt vanaf de eerste dag na de beëindiging van de individuele dienstverleningsovereenkomst. Bij de beëindiging van de overeenkomst dient men rekening te houden met de opzegtermijn. De opzegperiode van de individuele dienstverleningsovereenkomst bedraagt maximaal drie maanden.

2.10.6 Definitieve invrijheidsstelling

De directe subsidiëring eindigt vanaf de eerste dag van de vierde maand na de maand waarin de betrokken persoon met een handicap definitief in vrijheid werd gesteld.

Hierop wordt een uitzondering gemaakt voor wie uiterlijk drie maanden na invrijheidstelling een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget (OP PVB) heeft ingediend bij het VAPH. Wie tijdig zijn vraag naar vervolgondersteuning heeft ingediend bij het VAPH en in aanmerking komt voor een PVB, kan rekenen op continuïteit van ondersteuning via directe financiering tot aan de terbeschikkingstelling van het PVB. Wordt er niet tijdig een ondersteuningsplan PVB ingediend of komt de persoon niet in aanmerking voor een PVB, dan wordt de directe financiering geïnterneerden alsnog stopgezet.

2.11 Crisisopname en time-out

Als de geïnterneerde persoon met een handicap tijdelijk de vergunde zorgaanbieder verlaat en elders wordt opgenomen (bv. time-out of crisisondersteuning in gevangenis, FPC of specifiek erkende afdeling binnen het psychiatrisch centrum, tijdelijke ziekenhuisopname, opname ODB-unit), dan meldt de vergunde zorgaanbieder dit onmiddellijk aan het VAPH via internering@vaph.be. Is het duidelijk dat de geïnterneerde persoon met een handicap niet meer zal terugkeren, moet alles administratief in orde gebracht worden en moet de individuele dienstverleningsovereenkomst opgezegd worden.

Als de betrokkene na drie maanden niet is teruggekeerd, wordt de directe financiering voor geïnterneerden stopgezet vanaf de eerste dag van de vierde maand.

2.12 Vervolgtraject persoonsvolgend budget

Om de gelimiteerde capaciteit binnen de directe financiering voor te behouden voor de personen die hier werkelijk nood aan hebben, moet doorstroom overwogen en gestimuleerd worden waar en van zodra mogelijk en wenselijk.

Vanaf de 7de maand na de start van de direct gefinancierde ondersteuning en wanneer er zicht is op definitieve invrijheidstelling kan daarom de reguliere aanvraagprocedure voor een persoonsvolgend budget (PVB) gestart worden. Hiervoor dient de persoon met een handicap of zijn wettelijk vertegenwoordiger(s) een ondersteuningsplan PVB (OP PVB) in bij het VAPH, eventueel onder begeleiding van een dienst ondersteuningsplan (DOP), een dienst maatschappelijk werk (DMW) van een ziekenfonds of een gebruikersvereniging. Na de goedkeuring van dit OP PVB door het VAPH moet er een module B (objectivering ondersteuningsnood) opgemaakt worden door een multidisciplinair team (MDT). Het toe te wijzen persoonsvolgend budget van de betrokken persoon met een handicap wordt vervolgens automatisch in prioriteitengroep 1 geregistreerd. Het PVB moet binnen de vier maanden na de terbeschikkingstelling opgestart worden. Dat betekent dat de aanvrager klaar moet zijn voor uitstroom op het moment van de aanvraag van een persoonsvolgend budget. Er is immers een vlotte doorstroom van toegewezen budgetten in prioriteitengroep 1.

Het is belangrijk om niet te lang te wachten met het proces van vraagverheldering en het indienen van een aanvraag PVB. We kunnen immers enkel een naadloze overgang voorzien voor wie binnen de drie maanden na definitieve invrijheidsstelling zijn OP PVB heeft ingediend. Wordt er geen vraag PVB gesteld binnen deze termijn, dan stopt de directe financiering.

We raden de geïnterneerde personen met een handicap die bij een vergunde zorgaanbieder ondersteund worden via directe financiering aan om ruim op voorhand de nodige afspraken te maken met de desbetreffende diensten voor de aanvraag PVB (zie hierboven).

Aan de diensten die gecontacteerd worden voor de opmaak van de documenten in de aanvraagprocedure PVB, vragen we om de nodige flexibiliteit te hanteren in de interne wachtlijst voor het opmaken van de desbetreffende documenten, zodat de naadloze overgang naar het PVB voor de geïnterneerde persoon met een handicap niet in het gedrang komt.

2.13 Terbeschikkingstelling persoonsvolgend budget na directe financiering geïnterneerden

Nadat het PVB ter beschikking is gesteld, moet er binnen de drie maanden opnieuw een zorgzwaarte-inschaling (ZZI) gebeuren. Zo kan het multidisciplinair team (MDT) op het moment van de ZZI-afname rekening houden met de actuele situatie. Bij de tweede afname is dit een situatie die geen rekening houdt met de opgelegde voorwaarden vanuit justitie. Indien de ondersteuningsnood niet gewijzigd is, kan een eerder ingediend ZZI hergebruikt worden.

Het VAPH stelt eerst een PVB ter beschikking voor een periode van 6 maanden. Wordt er tijdig (binnen de drie maanden) een herinschaling ZZI ingediend, dan wordt dit tijdelijke PVB omgezet naar een PVB van onbepaalde duur. Als de B- en P-waarden die het resultaat zijn van de nieuwe inschaling, verschillen ten opzichte van de eerste inschaling, wordt op basis van de nieuwe waarden en rekening houdend met de gevraagde ondersteuning uit het ondersteuningsplan PVB opnieuw een budgetcategorie berekend.

Die nieuwe budgetcategorie wordt ter beschikking gesteld:

- drie maanden na de nieuwe toewijzing PVB, als de nieuwe budgetcategorie lager is dan de eerste budgetcategorie PVB;
- onmiddellijk volgend op de nieuwe toewijzing PVB, als de nieuwe budgetcategorie hoger is dan de eerste budgetcategorie PVB.

Als de betrokken persoon nalaat de zorgzwaarte opnieuw te laten inschalen binnen de drie maanden na de terbeschikkingstelling van het PVB, wordt het PVB stopgezet.

Omdat er een strikte tijdslimiet op staat, raden we iedereen aan om tijdig de nodige afspraken met het MDT te maken voor de herinschaling van de zorgzwaarte. Aan het MDT dat gecontacteerd wordt voor de herinschaling vragen we om de nodige flexibiliteit te hanteren in de interne wachtlijst, zodat de continuïteit van het PVB niet in het gedrang komt.

3 UNITS VOOR GEÏNTERNEERDEN / FORENSISCHE VAPH-UNITS

3.1 Regelgeving en erkenning

De regelgeving omtrent de units voor geïnterneerden is gevat door het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan

personen met een handicap in de gevangenis, en van units voor geïnterneerden. Dit besluit trad in werking op 1 januari 2017.

Bij de uitwerking van het BVR omtrent de ondersteuning voor geïnterneerden van 14 december 2018, werden hieraan een aantal wijzigingen aangebracht. Er wordt in dit besluit naar deze diensten verwezen als 'forensische VAPH-units'.

Een tweede reeks van wijzigingen aan de regelgeving voor forensische VAPH-units is doorgevoerd via het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van een aantal besluiten van de Vlaamse Regering over de ondersteuning van personen met een handicap (BVR Mozaïek 5) van 5 maart 2021.

In de volgende punten zetten we alle zaken die momenteel van kracht zijn op een rijtje.

3.2 Doelgroep

De forensische VAPH-units kunnen binnen hun erkende capaciteit personen ondersteunen die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- geïnterneerd zijn,
- door het VAPH erkend zijn als persoon met een handicap en uitgesloten zijn van art. 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27/11/2015 over de indiening en de afhandeling van de aanvraag van een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over de terbeschikkingstelling van dat budget (enkelvoudige psychiatrische aandoening),
- uitstromen uit een gevangenis, forensisch psychiatrisch centrum (FPC) of een specifiek erkende afdeling (voor geïnterneerden met een medium risk-statuuut) binnen de psychiatrie,
- behoefte hebben aan voltijdse dagondersteuning en woonondersteuning in een residentiële setting met handicapspecifieke en forensische knowhow,
- een positieve beslissing van het VAPH hebben omtrent toegang tot een forensische VAPH-unit.

3.3 Aanvraagprocedure voor ondersteuning door een forensische VAPH-unit

De aanvraag voor ondersteuning door een forensische VAPH-unit wordt door de aanvrager of bewindvoerder per post ingediend bij het [Provinciaal Kantoor van het VAPH](#), afhankelijk van het domicilie van de aanvrager. De aanvraag wordt mede ondertekend door de directeur van de gevangenis of de verantwoordelijke van de zorg van het FPC of de specifiek erkende afdeling binnen het psychiatrisch centrum, afhankelijk van de setting waarin de aanvrager verblijft.

De aanvraag voor ondersteuning door een forensische VAPH-unit omvat volgende documenten:

- het [aanvraagformulier](#): naast de identificatiegegevens van de betrokken persoon met een handicap, en eventueel van de wettelijk vertegenwoordiger(s), duidt men in dit formulier aan dat men ondersteuning door een forensische VAPH-unit wenst,
- een gemotiveerd verslag met risico-inschatting, opgemaakt door de betrokken professionals uit de setting waar de persoon met een handicap op het ogenblik van de aanvraag verblijft,
- een verblijfsattest: een document waaruit de verblijfplaats van de geïnterneerde persoon met een handicap blijkt; dit document moet door de professionals uit de setting ondertekend worden. Uit het verblijfsattest moet blijken dat de persoon voltijds residentieel verblijft in de setting. Voor de

psychiatrische afdelingen vragen we ook om de naam van de specifieke afdeling waar de geïnterneerde verblijft op te nemen op het verblijfsattest.

Als de bovenstaande voorwaarden niet zijn voldaan (bv. ontbrekend document, ontbrekende handtekening, ...) heeft de aanvrager een maand de tijd om de aanvraag te vervolledigen. Die termijn begint te lopen vanaf de dag dat het VAPH de informatie heeft opgevraagd. Wordt de gevraagde informatie niet tijdig bezorgd of wordt de aanvraag niet tijdig vervolledigd, dan wordt de aanvraag stopgezet.

Is de geïnterneerde persoon nog niet erkend door het VAPH als persoon met een handicap, dan moet module A opgesteld worden door een erkend multidisciplinair team (MDT) zodat de handicap geobjectiveerd kan worden. Het VAPH kan ook altijd op eigen initiatief een module A opvragen. De modules B en C (de objectivering van de zorgzwaarte en de checklist prioritering) hoeven in het kader van deze procedure (nog) niet aangereikt te worden door het MDT.

Voor aanvragen ingediend na 9 mei 2021 wordt de geldigheidsduur van de aanvraag beperkt tot maximaal 1 jaar. Als een jaar na aanvraagdatum geen instroom gerealiseerd werd in een forensische VAPH-unit, dan vervalt de aanvraag en kan later eventueel een nieuwe aanvraag ingediend worden.

3.4 Opdracht van de forensische VAPH-units

De forensische VAPH-units bieden volgende ondersteuning:

- dag- en woonondersteuning binnen een aangepaste forensische en residentiële setting;
- psychosociale begeleiding (in kader van overdracht naar een andere zorgaanbieder);
- expertisedeling en overdracht naar een andere zorgaanbieder.

De nadruk ligt hierbij op bescherming van de maatschappij binnen een behandelingssetting.

3.5 Erkennung

Erkenningsvoorwaarden voor een unit voor geïnterneerden:

- Passen binnen de programmatie,
- Beschikken over een uitgewerkt referentiekader met betrekking tot forensisch werken,
- Samenwerking met betrokken actoren vanuit justitie,
- Beschikken over een aangepaste infrastructuur.

De algemene erkenningsvoorwaarden zoals vastgesteld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap zijn eveneens van toepassing. Zorginspectie kan de erkenningsvoorwaarden inspecteren.

De huidige capaciteit binnen de forensische VAPH-units is 50 erkende en gesubsidieerde plaatsen verspreid over drie units.

3.6 Subsidiëring

De subsidiëring van de forensische VAPH-units verloopt op dezelfde wijze als de subsidiëring van de andere diensten die met personeelspunten en werkingsmiddelen werken.

De subsidie voor een plaats in een forensische VAPH-unit bedraagt op jaarbasis 87 personeelspunten en €6.481 werkmiddelen.

De units moeten een bezettingsgraad van 90% behalen. Bij een lagere bezetting worden de personeels- en werkmiddelen subsidies verminderd in verhouding tot de werkelijk bereikte bezetting.

Maximaal 3% van de personeelspunten kan omgezet worden in bijkomende werkmiddelen tegen een bedrag per personeelspunt.

3.7 Registratie en jaarverslag

De forensische VAPH-unit sluit een individuele dienstverleningsovereenkomst met de persoon met een handicap. De begeleidingsovereenkomsten van personen die in de forensische VAPH-units verblijven, worden geregistreerd in de geïntegreerde registratietool (GIR) van het VAPH: via het tabblad "Projecten/ODB/NAH" – "Forensische Unit". Meer informatie hierover vindt u in de handleiding van de GIR: [Handleiding geïntegreerde registratietool \(GIR\) | VAPH](#). De registraties zijn enkel zichtbaar voor het VAPH en voor de unit waar de betrokkene verblijft / verbleef.

De forensische VAPH-units dienen jaarlijks voor 30 maart van het volgende jaar een jaarverslag in. Het VAPH bepaalt het [sjabloon](#) dat moet worden gebruikt.

3.8 Woon- en leefkosten

De ondersteuning binnen een forensische VAPH-unit wordt betaald door het VAPH, maar de geïnterneerde persoon met een handicap staat zelf in voor zijn woon- en leefkosten.

3.9 Mogelijkheid om geleidelijk op te starten in een forensische VAPH-unit

Voor een aantal geïnterneerden is de overstap van de beveiligde setting (gevangenis, FPC, specifiek erkende afdeling binnen de psychiatrische centra) naar een forensische VAPH-unit een (te) grote en (te) bruuske stap. Daarom is het mogelijk om, voor een periode van maximum 3 maanden, het verblijf in de beveiligde setting en de opstart in een unit te combineren. Op die manier kan de geïnterneerde kennismaken met de werking van een unit en met de begeleiding daar.

De geïnterneerde kan bijvoorbeeld al starten met dagondersteuning in de unit, maar 's nachts nog terugkeren naar de beveiligde setting. Geleidelijk (en binnen de 3 maanden) zal hij dan overstappen naar volledige dag- en woonondersteuning in de forensische VAPH-unit.

3.10 Uitstroom uit de forensische VAPH-units

Om de gelimiteerde capaciteit binnen de forensische VAPH-units voor te behouden voor de personen die hier werkelijk nood aan hebben, moet doorstroom overwogen en gestimuleerd worden waar en van zodra mogelijk.

Wie na de ondersteuning binnen de forensische VAPH-unit verder nood heeft aan intensieve handicapspecifieke ondersteuning, kan afhankelijk van zijn situatie kiezen uit deze twee mogelijkheden:

- wie nog steeds geïnterneerd is en verder nood heeft aan handicapspecifieke ondersteuning met forensische knowhow, kan een aanvraag directe financiering indienen;
- wie niet langer geïnterneerd is of niet langer forensische omkadering nodig heeft, kan een aanvraag voor een persoonsvolgend budget (PVB) indienen.

Wie niet langer nood heeft aan intensieve handicapspecifieke ondersteuning, kan de mogelijkheden onderzoeken van de rechtstreeks toegankelijke VAPH-hulpverlening (RTH) of van de ondersteuning binnen andere sectoren.

Alle informatie over de directe financiering voor geïnterneerde personen met een handicap is terug te vinden in hoofdstuk 2 van deze handleiding.

De aanvraagprocedure voor een PVB kan ten vroegste gestart worden vanaf de 7de maand verblijf in een forensische VAPH-unit en wanneer er zicht is op definitieve invrijheidstelling. Hiervoor dient de persoon met een handicap of zijn wettelijk vertegenwoordiger(s) een ondersteuningsplan PVB (OP PVB) in bij het VAPH, eventueel onder begeleiding van een dienst ondersteuningsplan (DOP), een dienst maatschappelijk werk (DMW) van een ziekenfonds of een gebruikersvereniging. Na de goedkeuring van dit OP PVB door het VAPH moet er een module B (objectivering ondersteuningsnood) opgemaakt worden door een multidisciplinair team (MDT). Het toe te wijzen PVB wordt automatisch in prioriteitengroep 1 geregistreerd. Het PVB moet binnen de vier maanden na de terbeschikkingstelling opgestart worden. Dat betekent dat de aanvrager klaar moet zijn voor uitstroom op het moment van de aanvraag van een persoonsvolgend budget.

Het is belangrijk om niet te lang te wachten met het proces van vraagverheldering en het indienen van een aanvraag PVB. We kunnen immers enkel een naadloze overgang voorzien voor wie binnen de drie maanden na definitieve invrijheidsstelling zijn OP PVB heeft ingediend. Wordt er geen vraag PVB gesteld binnen deze termijn, dan stopt de directe financiering.

We raden de geïnterneerde personen met een handicap die ondersteuning krijgen van een forensische VAPH-unit aan om ruim op voorhand de nodige afspraken te maken met de desbetreffende diensten voor de aanvraag PVB (zie hierboven).

Aan de diensten die gecontacteerd worden voor de opmaak van de documenten in de aanvraagprocedure PVB, vragen we om de nodige flexibiliteit te hanteren in de interne wachtlijst voor het opmaken van de desbetreffende documenten, zodat de naadloze overgang naar het PVB voor de geïnterneerde persoon met een handicap niet in het gedrang komt.

3.11 Terbeschikkingstelling persoonsvolgend budget na verblijf in een forensische VAPH-unit

Nadat het PVB ter beschikking is gesteld, moet er binnen de drie maanden opnieuw een zorgzwaarte-inschaling (ZZI) gebeuren. Zo kan het multidisciplinair team (MDT) op het moment van de ZZI-afname rekening houden met de actuele situatie. Bij de tweede afname is dit een situatie die geen rekening houdt met de opgelegde voorwaarden vanuit justitie. Indien de ondersteuningsnood niet gewijzigd is, kan een eerder ingediend ZZI hergebruikt worden.

Het VAPH stelt eerst een PVB ter beschikking voor een periode van 6 maanden. Wordt er tijdig (binnen de drie maanden) een herinschaling ZZI ingediend, dan wordt dit tijdelijke PVB omgezet naar een PVB van onbepaalde duur. Als de B- en P-waarden die het resultaat zijn van de nieuwe inschaling, verschillen ten

opzichte van de eerste inschaling, wordt op basis van de nieuwe waarden en rekening houdend met de gevraagde ondersteuning uit het ondersteuningsplan PVB opnieuw een budgetcategorie berekend.

Die nieuwe budgetcategorie wordt ter beschikking gesteld:

- drie maanden na de nieuwe toewijzing PVB, als de nieuwe budgetcategorie lager is dan de eerste budgetcategorie PVB;
- onmiddellijk volgend op de nieuwe toewijzing PVB, als de nieuwe budgetcategorie hoger is dan de eerste budgetcategorie PVB.

Als de betrokken persoon nalaat de zorgzwaarte opnieuw te laten inschalen binnen de drie maanden na de terbeschikkingstelling van het PVB, wordt het PVB stopgezet.

Omdat er een strikte tijdslimiet op staat, raden we iedereen aan om tijdig de nodige afspraken met het MDT te maken voor de herinschaling van de zorgzwaarte. Aan het MDT dat gecontacteerd wordt voor de herinschaling vragen we om de nodige flexibiliteit te hanteren in de interne wachtlijst, zodat de continuïteit van het PVB niet in het gedrang komt.

3.12 Definitieve invrijheidsstelling

Bij de definitieve invrijheidsstelling (moment waarop het statuut internering wordt opgeheven) stroomt de betrokken persoon uit de forensische VAPH-unit uit en kan hij ook geen gebruik meer maken van direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerden (zie hoofdstuk 2). De subsidiëring van de forensische unit eindigt op de eerste dag van de vierde maand na de definitieve invrijheidsstelling.

Hierop wordt een uitzondering gemaakt voor wie uiterlijk drie maanden na invrijheidsstelling een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget (OP PVB) heeft ingediend bij het VAPH. Wie tijdig zijn vraag naar vervolgondersteuning heeft ingediend bij het VAPH en in aanmerking komt voor een PVB, kan rekenen op continuïteit van ondersteuning tot aan de terbeschikkingstelling van het PVB. Wordt er niet tijdig een ondersteuningsplan PVB ingediend of komt de persoon niet in aanmerking voor een PVB, dan wordt de subsidiëring van de forensische unit alsnog stopgezet.

3.13 Stopzetting goedkeuring opname in een forensische VAPH-unit

Een goedkeuring voor opname in een forensische VAPH-unit zal vervallen:

- uiterlijk op de eerste dag van de vijfde maand volgend op een beslissing terbeschikkingstelling van een persoonsvolgend budget;
- als er binnen de 12 maanden geen oplossing geboden wordt door een FOR VAPH-unit (voor aanvragen ingediend na 9 mei 2021);
- bij invrijheidsstelling, tenzij de ondersteuning in een forensische VAPH-unit opgestart is én er uiterlijk drie maanden na de datum van de definitieve invrijheidsstelling een ondersteuningsplan PVB is ingediend bij het VAPH (zie punt 4.9);
- bij terugkeer naar een beveiligde setting;
- bij overlijden;
- als er een recentere vraag voor directe financiering wordt ingediend en goedgekeurd, op voorwaarde dat de ondersteuning in de FOR VAPH-unit nog niet is opgestart.

4 STOPZETTING VAN DE AANVRAAG, TOEWIJZING EN TERBESCHIKKINGSTELLING VAN EEN PERSOONSVOLGEND BUDGET (PVB)

Als er een aanvraag voor directe financiering geïnterneerden of voor een opname in een forensische VAPH-unit wordt ingediend, wordt er gekeken of de geïnterneerde persoon met een handicap ook een lopende aanvraag PVB, een toewijzing PVB of een terbeschikkingstelling PVB heeft. Die moeten in specifieke situaties stopgezet worden. We geven hieronder een overzicht.

4.1 Geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in de gevangenis, een FPC of een erkende afdeling psychiatrie

Voor geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in de gevangenis, een FPC of een erkende afdeling binnen de psychiatrie zetten we op het moment van de aanvraag directe financiering geïnterneerden of de aanvraag voor opname in een forensische VAPH-unit alle lopende aanvragen PVB en alle toewijzingen PVB met onmiddellijke ingang stop.

Ook de terbeschikkingstellingen PVB worden op het moment van de aanvraag geïnterneerden stopgezet, behalve de terbeschikkingstellingen PVB in het kader van transitie Zorg in Natura (ZiN) of correctiefase 2.

Die laatste terbeschikkingstellingen worden wel stopgezet op het moment dat de persoon wordt opgenomen bij een vergunde zorgaanbieder of in een forensische VAPH unit.

4.2 Geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in een forensische VAPH-unit

Voor geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in een forensische VAPH-unit zetten we op het moment van de aanvraag directe financiering geïnterneerden alle lopende aanvragen PVB en alle toewijzingen PVB met onmiddellijke ingang stop.

Zij hebben geen terbeschikkingstelling PVB, omdat deze reeds eerder door het VAPH zijn stopgezet (vermijden van dubbele financiering).

5 ANDERE VORMEN VAN ONDERSTEUNING VOOR GEÏNTERNEERDE EN GEDETINEERDE PERSONEN MET EEN (VERMOEDEN VAN) HANDICAP

Naast de directe financiering voor geïnterneerden en de ondersteuning door een forensische VAPH-unit kunnen geïnterneerde personen met een (vermoeden van) handicap ook gebruik maken van handicap-specifieke ondersteuning via de specifieke VAPH-projecten in drie Vlaamse gevangenissen, van rechtstreeks toegankelijke VAPH-hulp (RTH) of van een persoonsvolgend budget (PVB). Voor de volledigheid van het VAPH-ondersteuningslandschap stippen we ook deze ondersteuningsvormen even

aan. Voor elk van deze ondersteuningsvormen gelden andere voorwaarden om in aanmerking te komen. We geven hieronder een overzicht.

Let op: de vormen van ondersteuning beschreven in dit hoofdstuk (hoofdstuk 5), zijn ook toegankelijk voor gedetineerde persoon met een (vermoeden van) handicap.

5.1 Projecten voor personen met een handicap in de gevangenis

5.1.1 Regelgeving

De werking van de projecten voor geïnterneerde en gedetineerde personen met een handicap in de gevangenis is geregeld via het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis, en van forensische VAPH-units. Er zijn drie vergunde zorgaanbieders die specifiek erkend zijn om binnen een gevangenis ondersteuning te bieden aan geïnterneerden en gedetineerden met een (vermoeden van een) handicap:

- Abagg door VZA Klavier in de gevangenis van Merksplas
- Ontgrendeld door VZA Obra/Baken in de gevangenis van Gent
- Otwee door VZA Openluchtopvoeding in de gevangenis van Antwerpen

5.1.2 Doelgroep

De projecten bieden ondersteuning aan personen die door het VAPH zijn erkend als een persoon met een handicap of aan personen met een vermoeden van handicap die in de gevangenis verblijven. Het kan zowel gaan om geïnterneerden als gedetineerden. De personen die gebruik willen maken van de ondersteuning die geboden wordt door de projecten binnen de gevangenis hebben geen goedkeuring van het VAPH nodig. Er is bijgevolg geen aanvraagprocedure bij het VAPH voorzien. De projecten controleren zelf of personen geïnterneerd of gedetineerd zijn, in de gevangenis verblijven en of er sprake is van een (vermoeden van een) handicap.

5.1.3 Opdracht

Hun opdracht bestaat er in psychosociale begeleiding en een aangepaste dagbesteding te bieden aan personen met een handicap in de gevangenis. Ze stellen re-integratie als doel voorop. Hun werking is erop gericht de persoon met een handicap voor te bereiden op en toe te leiden naar een aangepaste woonvorm, werksituatie en/of behandelings- en begeleidingsaanbod. Hun ondersteuning en de werking is echter sterk gekleurd door de context van de gevangenis en de verschillende actoren die daar een rol spelen. De projecten zetten dan ook sterk in op de uitbouw van samenwerking met de zorgteams, de medewerkers van de psychosociale dienst, de beleidsmedewerkers van de strafinrichting en andere actoren die betrokken zijn bij het hulpverleningsaanbod in de gevangenis. Daarnaast hebben ze ook de expliciete opdracht om hun kennis en ervaring te delen met andere organisaties. Dit kan door expertisedeling of overdracht in kader van het doorstromen van cliënten naar andere zorgaanbieders.

De projecten in de gevangenis bieden volgende ondersteuning:

- aangepaste dagbesteding in de gevangenis;
- psychosociale begeleiding (cliëntgebonden);
- expertisedeling en overdracht naar een andere zorgaanbieder.

5.1.4 Programmatie en erkenning

De algemene erkenningsvoorwaarden zoals vastgesteld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap zijn van toepassing. Zorginspectie kan de erkenningsvoorwaarden inspecteren.

De projecten die ondersteuning bieden aan personen met een handicap die in de gevangenis verblijven, worden erkend in personeelspunten. Daarnaast worden er eveneens werkingsmiddelen gesubsidieerd, namelijk 89 euro per personeelspunt.

5.1.5 Bijdrage van de persoon met een handicap

De ondersteuning door deze projecten in de gevangenis is gratis voor de persoon met een (vermoeden van) handicap.

5.1.6 Registratie van output

De projecten dienen jaarlijks voor 30 maart van het volgende jaar een verslag in bij het VAPH omtrent hun inspanningen in de gevangenis, de bereikte cliënten, de samenwerking met andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van geïnterneerden en gedetineerden, knelpunten en opportuniteiten, Het verslag wordt opgemaakt met behulp van een [sjabloon](#) dat door het VAPH wordt gemaakt. Er worden geen gegevens geregistreerd omtrent de ondersteunde personen in de geïntegreerde registratietool (GIR).

5.1.7 Subsidiëring

De subsidiëring van de projecten die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis verloopt op dezelfde wijze als de subsidiëring van de andere diensten die met personeelspunten en werkingsmiddelen werken.

Maximaal 3% van de personeelspunten kan omgezet worden in bijkomende werkingsmiddelen tegen een bedrag per personeelspunt.

5.2 Rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH)

Geïnterneerden en gedetineerden kunnen gebruik maken van RTH indien ze voldoen aan de RTH-voorwaarden. Hierbij zijn er voor deze doelgroep geen specifieke modaliteiten bepaald.

Meer informatie over de rechtstreeks toegankelijke VAPH-ondersteuning is terug te vinden op: www.vaph.be/organisaties/rth/ondersteuning

5.3 Persoonsvolgend budget (PVB)

Geïnterneerde personen met een handicap kunnen in aanmerking komen voor een persoonsvolgend budget (PVB) als ze voldoen aan de PVB-voorwaarden en ze niet verblijven in een gevangenis, een forensisch psychiatrisch centrum (FPC) of een specifiek erkende afdeling binnen een psychiatrisch centrum dat toegang geeft tot de directe financiering voor geïnterneerde personen met een handicap of tot een forensische VAPH-unit.

Gedetineerde personen met een handicap kunnen in aanmerking komen voor een persoonsvolgend budget (PVB) indien ze voldoen aan de algemene PVB-voorwaarden. Voor hen zijn er, in tegenstelling tot de geïnterneerde personen met een handicap, geen extra of specifieke voorwaarden rond verblijf bepaald, behalve de algemene verblijfsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor een PVB:
<https://www.vaph.be/voorwaarden/verblijf>.

Meer informatie over de PVB-procedures en voorwaarden is terug te vinden op:
<https://www.vaph.be/persoonlijke-budgetten/pvb/aanvragen>

6 Contactgegevens

Met vragen in verband met de VAPH-procedures voor geïnterneerden en gedetineerden kan u mailen naar internering@vaph.be.